

Sygn. akt I C 411/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Jacek Saramaga
Protokolant:	st. sekretarz sądowy Joanna Żygała

po rozpoznaniu w dniu 24 października 2013 r. w Przemyślu sprawy

z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł.

przeciwko Wojewódzkiemu Szpitalowi im. (...). (...) w P.

o **zapłatę**

I. **oddala** powództwo;

II. **zasądza** od powoda (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. na rzecz pozwanego Wojewódzkiego Szpitala im. (...).(…) w P. kwotę 3.617,00 (trzy tysiące sześćset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania;

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 7 listopada 2013 r.

Powód (...) S.A. w Ł. w pozwie skierowanym przeciwko Wojewódzkiemu Szpitalowi (...). (...)w P. domagał się zasądzenia kwoty 105.203,88 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty oraz zasądzenia kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu powód wskazał, iż dochodzi roszczeń wynikających z umów z dnia 2.03.2011 r. i 9.03.2012 r. o współpracy w zakresie obsługi wierzytelności i udzielania poręczeń zawartych z firmą (...) S.A. w K. oraz umowy z 19.01.2012 r. zawartej z firmą (...) spółka z o.o. w W. na podstawie, których powód poręczył istniejące i niewymagalne, jak również przyszłe zobowiązania szpitali wymienionych w załączniku nr 1 do umowy, w tym również pozwanego, przy czym poręczenie obejmowało zarówno zobowiązania z tytułu należności głównych jak i odsetek. O zawarciu powyższej umowy został poinformowany pozwany.

Powód podniósł dalej, iż pozwany nie uregulował swoich zobowiązań względem dostawcy wynikających z faktury (...) w związku, z czym powód w wykonaniu swojego zobowiązania wynikającego z umowy poręczenia w dniu 15.03.2012 r. spłacił za pozwanego kwotę należności głównej – 12.861,88 zł powiększoną o odsetki naliczone od daty wymagalności do dnia spłaty zobowiązań szpitala. W dniu tym powód wstąpił w prawa zaspokojonego wierzyciela do wysokości dokonanej zapłaty i jednocześnie zawiadomił pozwanego o dokonanej zapłacie, wzywając go do uiszczenia zaległości. O spłacie zobowiązań przez powoda pozwany został poinformowany również przez dostawcę.

Wobec nieuregulowania przez pozwanego zobowiązań wynikających z faktury (...) powód analogicznie jak poprzednio, w dniu 13.04.2012 r. w wykonaniu zawartej umowy poręczenia spłacił należności pozwanego w wysokości 17.179,44 zł informując o tym pozwanego i wstępując w prawa zaspokojonego wierzyciela.

Pozwany w ramach prowadzonej działalności nabywał od firmy (...) S.A. w K. środki farmaceutyczne, artykuły medyczne za zakup, których wystawiono faktury VAT.

Powód w dniu 9.03.2012 r. zawarł z (...) S.A. w K. umowę o współpracy w zakresie obsługi wierzytelności i udzielania poręczeń w ramach, której poręczył istniejące i niewymagalne jak również przyszłe zobowiązania szpitali wymienionych w załączniki do tej umowy, w tym także pozwanego.

Pozwany nie uregulował swoich zobowiązań względem dostawcy wynikających z faktury nr (...) wysokości 9.149.89 zł, które to należności powód w dniu 15.05. 2012 r. spłacił za pozwanego, a kwota należności głównych powiększona została o odsetki naliczone od daty wymagalności do dnia spłaty zobowiązań szpitala i tym samym wstąpił w prawa zaspokojonego wierzyciela do wysokości dokonanej zapłaty. Powód jednocześnie zawiadomił pozwanego o dokonanej zapłacie, wzywając go do uiszczenia zaległości. O spłacie zobowiązań przez powoda pozwany został poinformowany również przez dostawcę.

W ramach prowadzonej działalności pozwany nabywał od (...) spółki z o.o. w W. dostawy lub usługi, za które wystawiano faktury VAT. Pozwany nie uregulował swoich zobowiązań względem dostawcy wynikających z faktur nr (...) 12- (...) na łączną kwotę 12.902.91 zł, wobec czego należności te powód w dniu 23.08.2012 r. spłacił za pozwanego, a kwota należności głównych powiększona została o odsetki naliczone od daty wymagalności do dnia spłaty zobowiązań szpitala i tym samym wstąpił w prawa zaspokojonego wierzyciela do wysokości dokonanej zapłaty..

W dniu 24.09.2012 r. powód spłacił za pozwanego należności wynikające z kolejnych faktur (...) na łączną kwotę 11.254,59 zł. Powód jednocześnie zawiadomił pozwanego o dokonanej zapłacie, wzywając go do uiszczenia zaległości. O spłacie zobowiązań przez powoda pozwany został poinformowany również przez dostawcę.

W dniu 18.10.2012 r. powód spłacił za pozwanego należności wynikające z faktury (...) na kwotę 4.792,09 zł. Powód jednocześnie zawiadomił pozwanego o dokonanej zapłacie, wzywając go do uiszczenia zaległości. O spłacie zobowiązań przez powoda pozwany został poinformowany również przez dostawcę.

W dniu 10.12.2012 r. powód spłacił za pozwanego należności wynikające z faktur (...) na łączną kwotę 30.372,52 zł. Powód jednocześnie zawiadomił pozwanego o dokonanej zapłacie, wzywając go do uiszczenia zaległości. O spłacie zobowiązań przez powoda pozwany został poinformowany również przez dostawcę.

Pismami z dnia 29.06.2012, 24.07.2012, 21.11.2012 i 28.12.2012 powód wezwał pozwanego do zapłaty należności dochodzonych pozwem, jednak pozwany nie odpowiedział na powyższe wezwania.

Wobec powyższego powód domagał się wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym uwzględniającego jego żądanie.

Sąd Okręgowy w Łodzi, po stwierdzeniu braku podstaw do wydania nakazu zapłaty skierował sprawę do postępowania upominawczego i nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanym w dniu 11.03.2013 r. nakazał pozwanemu Wojewódzkiemu Szpitalowi im. (...) (...) w P. zapłatę na rzecz powoda (...) Spółki S.A. w Ł. kwotę 105.203,88 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 18.02.2013 r. do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania w kwocie 4.933 zł.

Pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty (k. 201-204) wniósł o oddalenie powództwa i podniósł zarzut niewłaściwości miejscowej Sądu Okręgowego w Łodzi. Strona pozwana wniosła o przekazanie sprawy Sądowi miejscowo właściwemu wg właściwości ogólnej pozwanego tj. Sądowi Okręgowemu w Przemyślu i zarzuciła, że po stronie powodowej brak legitymacji czynnej w niniejszej sprawie.

Pozwany zarzucił, że umowy zawarte przez powoda z podmiotami wymienionymi w pozwie, jako sprzeczne z prawem są nieważne i nie mogą być źródłem roszczeń przeciwko pozwanemu. Pozwany powołał się na treść art. 53 ust. 6 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej z dnia 30.08.1991 r. i art. 54 ust. 5 ustawy o działalności leczniczej z dnia 15.04.2011 r. (obowiązujący od 1.07.2011 r.).

W ocenie pozwanego umowy zawierane przez powoda z podmiotami trzecimi miały i mają na celu przelew wierzytelności, zakazany ustawowo bez zgody właściwego podmiotu. Dodatkowo pozwany wskazał, że umowa zawarta w (...) spółką z o.o. w W. zawierała w swej treści zakaz przenoszenia wierzytelności w sposób określony w art. 509-518 k.c. i poręczenia określonego w art. 876-887 k.c. i jakiegokolwiek innej umowy zmieniającej strony stosunku zobowiązanego bez zgody właściwego organu samorządu województwa (...), co powoduje jej bezskuteczność.

W odpowiedzi na złożony sprzeciw pozwany w piśmie z dnia 14.10.2013 r. (k. 270-285) podtrzymał swoje żądanie, wskazując że zarzuty sformułowane przez pozwanego w sprzeciwie są bezzasadne.

Pozwany wskazał, że w jego ocenie adresatem norm prawnych wyrażonych w art. 53 ust. 6 i 7 ustawy z dnia 30.08.1991 r. o zakładach zdrowotnych i art. 54 ust. 5 i 6 z dnia 15.04.2011 r. są wyłącznie kierownicy zakładów opieki zdrowotnej, nie są to normy skuteczne orga omnes.

Zdaniem pozwanego umowa poręczenia nie może być ponadto uznana za czynność prawną mającą na celu zmianę wierzyciela, zaś pozwany nie wykazał rzekomej pozorności zawieranych przez powoda umów.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany Szpital Wojewódzki im. (...)(...) w P. w ramach prowadzonej przez siebie działalności zawarł w dniu 28.12.2011 r. umowę z (...) S.A. w K., której przedmiotem było wykonanie usługi w zakresie badania na rezonansie magnetycznym na rzecz pozwanego. Rodzaj i cenę badań określono w załączniku nr 1 do umowy. Podstawą do wykonania zapłaty miał być wystawiony przez (...) S.A. rachunek, strony ustaliły 30-dniowy termin płatności. Umowa została zawarta na okres od 1.12.2012 r. do 31.12.2013 r.

Dowód: umowa z 28.12.2012 nr (...)z załącznikami – k. 207-214

W dniu 27.03.2012 r. pozwany zawarł w firmą (...) Sp. z o.o. w W. umowę na sukcesywne dostawy jednorazowego sprzętu medycznego do koronografii i koronoplastyki. Zapłata za dostarczony towar miała następować w terminie 30 dni od daty wystawienia faktury przez (...) Sp. z o.o. W umowie zastrzeżono, że przeniesienie wierzytelności w sposób określony w art. 509 do 518 k.c., wynikających z umowy wymaga zgody właściwego organu samorządu województwa (...). Dodatkowo strony umowy ustaliły, że bez zgody właściwego organu samorządu województwa (...) wierzytelności wynikające z umowy nie mogą stanowić przedmiotu poręczenia określonego w art. 876 do 887 k.c. ani żadnej innej umowy zmieniającej strony stosunku zobowiązaniowego wynikającego z realizacji umowy. (§ 8 ust. 2 i 3 umowy).

Dowód: umowa z nr (...) z 27.03.2012 z załącznikami – k. 215-217;

W dniu 2.03.2011 r. powód zawarł z (...) S.A. w K. umowę o współpracy w zakresie obsługi wierzytelności i udzielania poręczeń, na podstawie której poręczył istniejące i niewymagalne, jak również przyszłe zobowiązania szpitali wymienionych w załączniku nr 1 do umowy, w tym również pozwanego, poręczenie obejmowało zarówno zobowiązania z tytułu należności głównych jak i odsetek. W umowie tej (...) S.A. w K. oświadczył, że na mocy odrębnych umów zobowiązał się dostarczać do zakładów wymienionych w załącznik nr 1 do umowy dostawy lub usługi, za które miał wystawiać faktury VAT i za które zakłady miały płacić za dostawy lub usługi wymienione w terminie wskazanym na fakturze.

Dowód: umowa z 2.03.2011 r. wraz z załącznikami i aneksami k. 28-65.

W dniu 9.03.2011 r. (...) S.A. w K. sporządził zestawienie faktur poręczonych w wykonaniu umów o współpracy w zakresie obsługi wierzytelności i udzielaniu poręczeń. Zestawienie obejmowało między innymi, fakturę nr (...)

na kwotę 12.861,88 zł, której termin płatności przypadał na 11.03.2011 r. W tym samym dniu pozwany został zawiadomiony przez powoda o zawartej w dniu 2.03.2011 r. umowie o współpracy i poręczeniu powyższej faktury.

W dniu 15.03.2012 r. powód dokonał na rzecz (...) S.A. płatności w kwocie 422.119,65 zł, w którego jako tytuł płatności wskazano umowę poręczenia (bez bliższych danych umożliwiających jej identyfikację), po czym poinformował pozwanego o dokonaniu spłaty zobowiązań wobec (...) S.A. i zażądał zapłaty kwoty 12.861,88 zł.

Faktura nr (...) opiewała na łączną kwotę 24.920 zł

W dniu 6.04.2012 r. sporządzone zostało kolejne zestawienie faktur poręczonych, obejmujące fakturę nr (...) na kwotę 17.179,44 zł z terminem wymagalności przypadającym na dzień 4.04.2012 r. O poręczeniu tej faktury pozwany został poinformowany przez powoda w dniu 6.04.2012 r.

13.04.2012 r. powód dokonał na rzecz (...) S.A. płatności w kwocie 457.830,21 zł, w którego jako tytuł płatności wskazano umowę poręczenia z dnia 2.03.2011 r., po czym poinformował dwukrotnie (13.04 i 26.04.2012 r.) pozwanego o dokonaniu spłaty zobowiązań wobec (...) S.A. i zażądał zapłaty kwoty 17.179,44 zł.

Faktura nr (...) opiewała na łączną kwotę 22.360 zł

dowód: zestawienie faktur poręczonych – k. 66-67, 69, zawiadomienie pozwanego z 9.03.2012 r. – k. 68,70, potwierdzenie przelewu – k. 76, informacja o spłacie zobowiązań – k. 77, 80, 85; faktura nr (...) – k. 78; Faktura nr (...) – k. 86

W dniu 9.03.2012 r. powód zawarł z (...) S.A. w K. umowę o współpracy w zakresie obsługi wierzytelności i udzielania poręczeń, na podstawie której poręczył istniejące i niewymagalne, jak również przyszłe zobowiązania szpitali wymienionych w załączniku nr 1 do umowy, w tym również pozwanego, poręczenie obejmowało zarówno zobowiązania z tytułu należności głównych jak i odsetek. W umowie tej (...) S.A. w K. oświadczył, że na mocy odrębnych umów zobowiązał się dostarczać do zakładów wymienionych w załącznik nr 1 do umowy dostawy lub usługi, za które miał wystawiać faktury VAT i za które zakłady miały płacić za dostawy lub usługi wymienione w terminie wskazanym na fakturze.

Dowód: umowa z 9.03.2012 r. wraz z załącznikami i aneksami k. 87-107.

W dniu 11.05.2012 r. (...) S.A. w K. sporządził zestawienie faktur poręczonych w wykonaniu umowy o współpracy w zakresie obsługi wierzytelności i udzielaniu poręczeń. Zestawienie obejmowało między innymi, fakturę nr (...) na kwotę 9.149,89 zł, której termin płatności przypadał na 7.05.2012 r. W tym samym dniu pozwany został zawiadomiony przez powoda o zawartej w dniu 9.03.2012 r. umowie o współpracy i poręczeniu powyższej faktury.

W dniu 15.05.2012 r. powód dokonał na rzecz (...) S.A. przelewem bankowym płatności w kwocie 394.832,67 zł, w którego treści jako tytuł płatności wskazano umowę gwarancji (bez bliższych danych umożliwiających jej identyfikację), po czym poinformował pozwanego o dokonaniu spłaty zobowiązań wobec (...) S.A. i zażądał zapłaty kwoty 9.149,89 zł.

Faktura nr (...) opiewała na łączną kwotę 25.720 zł

dowód: zestawienie faktur poręczonych – k. 108-109,, zawiadomienie pozwanego o poręczeniu zobowiązań – k. 110, potwierdzenie przelewu – k. 116, informacja o spłacie zobowiązań – k. 112; faktura nr (...) – k. 117; Faktura nr (...) – k. 86

W dniu 19.01.2012 r. powód zawarł z (...) Sp. z o.o. w W. umowę o współpracy w zakresie obsługi wierzytelności i udzielania poręczeń, na podstawie której poręczył istniejące i niewymagalne, jak również przyszłe zobowiązania szpitali wymienionych w załączniku nr 1 do umowy, w tym również pozwanego, poręczenie obejmowało zarówno zobowiązania z tytułu należności głównych jak i odsetek. W umowie tej (...) S.A. w K. oświadczył, że na mocy odrębnych

umów zobowiązał się dostarczać do zakładów wymienionych w załącznik nr 1 do umowy dostawy lub usługi, za które miał wystawiać faktury VAT i za które zakłady miały płacić za dostawy lub usługi wymienione w terminie wskazanym na fakturze.

Dowód: umowa z 19.01.2012 r. wraz z załącznikami i aneksami k. 118-133.

W dniu 5.06.2012 r. (...) Sp. z o.o. w W. sporządził kolejne zestawienie faktur poręczonych w wykonaniu umowy o współpracy w zakresie obsługi wierzytelności i udzielaniu poręczeń z dnia 19.01.2012 r. Zestawienie obejmowało między innymi, fakturę nr (...) na kwotę 1.590 zł z terminem płatności przypadającym na 13.09.2012 r. W tym samym dniu pozwany został zawiadomiony przez powoda o zawartej w dniu 19.01.2012 r. umowie o współpracy i poręczeniu powyższych faktur.

W dniu 31.07.2012 r. (...) Sp. z o.o. w W. sporządził zestawienie faktur poręczonych w wykonaniu umowy o współpracy w zakresie obsługi wierzytelności i udzielaniu poręczeń z dnia 19.01.2012 r. Zestawienie obejmowało między innymi, faktury nr (...) na kwotę 1.590 zł z terminem płatności przypadającym na 2.08.2012 r., nr 12- (...) na kwotę 6.360 zł, której termin płatności przypadał na 17.08.2012 r. i nr 12- (...) płatną w dniu 23.08.2012 r. W tym samym dniu pozwany został zawiadomiony przez powoda o zawartej w dniu 19.01.2012 r. umowie o współpracy i poręczeniu powyższych faktur.

W dniu 29.08.2012 r. (...) Sp. z o.o. w W. sporządził kolejne zestawienie faktur poręczonych w wykonaniu umowy o współpracy w zakresie obsługi wierzytelności i udzielaniu poręczeń z dnia 19.01.2012 r. Zestawienie obejmowało między innymi, fakturę nr (...) na kwotę 3.180 zł z terminem płatności przypadającym na 6.09.2012 r. W tym samym dniu pozwany został zawiadomiony przez powoda o zawartej w dniu 19.01.2012 r. umowie o współpracy i poręczeniu powyższych faktur.

W dniu 3.10.2012 r. (...) Sp. z o.o. w W. sporządził zestawienie faktur poręczonych w wykonaniu umowy o współpracy w zakresie obsługi wierzytelności i udzielaniu poręczeń z dnia 19.01.2012 r. Zestawienie obejmowało między innymi, fakturę nr (...) na kwotę 4.770 zł z terminem płatności przypadającym na 5.10.2012 r.

Zestawienia faktur poręczonych sporządzane były przez (...) Sp. z o.o. w W. także w dniach 6.11.2012 r., 29.06.2012 r., Obejmowały one faktury nr (...) na kwotę 4.769,99 zł (termin wymagalności 28.11.2012 r.), nr 12- (...) na kwotę 19.080 zł (termin wymagalności 28.11.2012 r.), nr 12- (...) na kwotę 6.360 zł (termin wymagalności 29.11.2012 r.), nr 12- (...) na kwotę 7.950 zł (termin wymagalności 13.07.2012 r.) i nr 12- (...) na kwotę 1.590 zł (termin wymagalności 28.07.2012 r.). O poręczeniu tych faktur pozwany został poinformowany przez pozwanego w dniach odpowiednio 6.11.2012 r. i 29.06.2012 r.

Pozwany dokonywał również kolejnych przelewów na rzecz (...) Sp. z o.o. w W., i tak w dniu 23.08.2012 r. dokonano przelewu na kwotę 38.382,56 zł z tytułu umowy poręczenia z dnia 19.01.2012 r., w dniu 24.09.2012 r. dokonano przelewu na kwotę 95.737,50 zł z tytułu bliżej nieokreślonej umowy poręczenia, w dniu 18.10.2012 r. dokonano przelewu na kwotę 40.108,03 zł, zaś w dniu 10.12.2012 r. na kwotę 65.623,12 zł (brak wskazania tytułu przelewu oprócz kodu operacji 020 – przelew krajowy BusinessNet).

Powód informował pozwanego o spłacie zobowiązań i wzywał pozwanego do ich zapłaty. Przedstawiły się one następująco:

- 23 i 24.08.2012 r. informacja o zapłacie faktur nr (...) – 1.590 zł, 12- (...) – 7.950 zł, 12- (...) – 1.590 zł, 12- (...) – 1.590 zł
- 24 i 25.09.2012 r. informacja o zapłacie faktur nr (...) – 6.360 zł, 12- (...) – 1.590 zł, 12- (...) – 3.180 zł, 12- (...) – 1.590 zł
- 18 i 19.10.2012 r. informacja o zapłacie faktur nr (...) – 4.770 zł

- 10 i 13.12.2012 r. informacja o zapłacie faktur nr (...) – 4.769,99 zł, nr 12- (...) – 19.080 zł, nr 12- (...) – 6.360 zł,

Faktury wystawione zostały na następujące kwoty:

- 12- (...) – 1.590 zł
- 12- (...) – 7.950 zł
- 12- (...) – 1.590 zł
- 12- (...) – 1.590 zł
- 12- (...) – 3.180 zł
- 12- (...) – 1.590 zł
- 12- (...) – 6.360 zł
- 12- (...) – 4.770 zł
- 12- (...) – 4.769,99 zł
- 12- (...) – 19.080 zł
- 12- (...) – 6.360 zł

dowód: zestawienie faktur poręczonych – k. 134, 136, 138, 140, 141, 143, zawiadomienie pozwanego o poręczeniu zobowiązań – k. 135, 137, 139, 142, 144; potwierdzenie przelewu – k. 150, 162, 172, 180, informacja o spłacie zobowiązań – k. 146, 151, 158, 163, ; faktury (...) – k. 152 – 155, faktury (...) – k. 164 – 166, 174, 182 – 184;

Pismami z dnia 29.06.2012 r., 24.07.2012, 21.11.2012, 28.12.2012 powód wzywał pozwanego do zapłaty należności. Wezwania były wysłane listami poleconymi na adres pozwanego

dowód: wezwania do zapłaty i potwierdzenia nadania przesyłek poleconych – k. 185 – 194;

Stan faktyczny w rozpoznawanej sprawie nie był sporny. Postępowanie dowodowe ograniczyło się w zasadzie do przeprowadzenia przez Sąd dowodów z dokumentów prywatnych zawnioskowanych przez strony. Wiarygodności tych dokumentów nie kwestionowała żadna ze stron, niemniej jednak w świetle art. 245 k.p.c. stanowią one wyłącznie dowód tego, że osoby które je podpisały, złożyły oświadczenia zawarte w dokumentach.

Sąd zważył, co następuje:

Poza sporem pozostaje, iż powód w dniach 2.03.2011 r., 19.01.2012 r. i 9.03.2012 r. zawarł z firmami (...) S.A. w (...) Sp. z o.o. w W. umowy o współpracy w zakresie obsługi wierzycelności i udzielania poręczeń, na podstawie której poręczył istniejące i niewymagalne, jak również przyszłe zobowiązania szpitali wymienionych w załączniku nr 1 do tych umów, w tym również pozwanego, przy czym poręczenie obejmowało zarówno zobowiązania z tytułu należności głównych jak i odsetek.

Zgodnie z art. 876 § 1 k.c. przez umowę poręczenia poręczyciel zobowiązuje się względem wierzyciela wykonać zobowiązanie na wypadek, gdyby dłużnik zobowiązania nie wykonał. Natomiast w świetle art. 885 k.c. i art. 886 k.c. poręczyciel powinien niezwłocznie zawiadomić dłużnika o dokonanej przez siebie zapłacie długu, za który poręczył. Gdyby tego nie uczynił, a dłużnik zobowiązanie wykonał, nie może żądać od dłużnika zwrotu tego, co sam wierzycielowi zapłacił, chyba że dłużnik działał w złej wierze. Natomiast jeżeli poręczenie udzielone zostało za wiedzą dłużnika, dłużnik powinien niezwłocznie zawiadomić poręczyciela o wykonaniu zobowiązania. Gdyby tego nie uczynił,

poręczyciel, który zaspokoił wierzyciela, może żądać od dłużnika zwrotu tego, co wierzycielowi zapłacił, chyba że działał w złej wierze.

Obie umowy będą źródłem zobowiązań pozwanego wobec firm (...) S.A. i (...) Sp. z o.o. zostały zawarte w czasie obowiązywania przepisów ograniczających możliwość zawierania umów, których celem byłaby zmiana wierzyciela zakładu opieki zdrowotnej (umowa z 28.12.2012 r. i z 27.03.2012). Brak w dokumentach przedłożonych przez powoda umowy, na podstawie, której powstałyby zobowiązania pozwanego wobec (...) S.A. lub (...) Sp. z o.o. przed datą 28.12.2012 r..

Wbrew twierdzeniom powoda, umowy poręczenia zawarte przez niego, w ramach których uregulował on wobec dostawców pozwanego (...) S.A. w (...) Sp. z o.o. w W. zobowiązania pozwanego, były nieważne, a tym samym powód nie mógł wstąpić w prawa zaspokojonego wierzyciela zgodnie z art. 518 § 1 pkt 1 k.c. Tym samym umowa taka nie może być źródłem zobowiązania wobec pozwanego.

Istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy ma przepis art. 53 ust. 6 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 o zakładach opieki zdrowotnej, nieobowiązujący już. Przepis ten, wprowadzony przez art. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 22 października 2010 r. o zmianie ustawy o zakładach opieki zdrowotnej (Dz.U. Nr 230, poz. 1507) stanowił, że czynność prawna mająca na celu zmianę wierzyciela, w przypadku zobowiązań samodzielnego zakładu opieki zdrowotnej, może nastąpić po wyrażeniu zgody przez podmiot, który utworzył zakład. Przy czym przepis ten miał zastosowanie wyłącznie do zobowiązań powstałych po dniu wejścia w życie ustawy nowelizującej (tj. po 22.12.2010 r.).

Przepis ten utracił moc z dniem 1 lipca 2011 r., kiedy to weszła w życie ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. poz. 217), zawierająca w zasadzie identyczne uregulowanie w art. 54 ust. 5. Do interpretacji umów w niniejszej sprawie to właśnie te przepis ma zastosowanie.

Zdaniem Sądu dokonując wykładni obu powyższych przepisów nie sposób nie odwołać się do zasad funkcjonalnej wykładni prawa i funkcji, jaką ten przepis ma spełniać. Ustawodawca (należy przyjąć, że racjonalny), wprowadził do treści przepisu określenie czynność prawna mająca na celu zmianę wierzyciela samodzielnego zakładu opieki zdrowotnej. Nie zawarł w tej normie prawnej zamkniętego katalogu umów, których zawieranie miałyby być wyłączone bez zgody uprawnionego organu. Cel, jaki przyświecał ustawodawcy jasno wynika z treści uzasadnienia projektu ustawy nowelizującej ustawę o zakładach opieki zdrowotnej. Wskazano w tym uzasadnieniu, że celem projektowanej regulacji jest ograniczenie handlu wierzytelnościami poprzez konieczność uzyskania zgody przez podmiot, który utworzył zakład. Intencją ustawodawcy jest objęcie powyższym ograniczaniem wszystkich czynności prawnych, które w efekcie doprowadziłyby do zmiany wierzyciela. (vide: uzasadnienie projektu ustawy o zmianie ustawy o zakładach opieki zdrowotnej druk sejmowy Sejmu VI kadencji nr (...)). Przepis ten zawiera niezmiernie rzadko stosowaną przez ustawodawcę klauzulę generalnej nieważności umowy z mocy prawa. Nie można, zdaniem Sądu stosowania tego przepisu ograniczać wyłącznie do tych umów, których celem jest stricte zmiana wierzyciela, ale stosować do wszelkich umów, których efektem może być zmiana wierzyciela. Niewątpliwie do kategorii takich umów należy w pewnych okolicznościach umowa poręczenia, o której mowa w art. 876 – 887 k.c.

Zdaniem Sądu umowy o współpracy zawarte przez powoda z (...) S.A. i (...) Sp. z o.o. miały w efekcie doprowadzić do zmiany wierzyciela, za czym przemawia treść § 1 pkt. 7 tych umów. Podmioty zawierające umowę z powodem złożyły zapewnienie, że wszystkie wskazane wierzytelności są bezsporne, nieprzedawnione oraz, że nie zostały w żaden sposób zmodyfikowane poprzez jakąkolwiek czynność prawną, a co za tym idzie przysługują mu wszelkie prawa związane z wierzytelnością wynikające z obowiązujących przepisów prawa oraz, że wierzytelności te są w jakikolwiek sposób obciążone na podstawie przepisów prawa lub postanowień jakiejkolwiek umowy. Postanowienia te miały także zastosowanie do umów przyszłych. Jest to typowe zastrzeżenie dla umów przelewu wierzytelności. Umowę tę należy interpretować zgodnie z jej literalnym brzmieniem, gdyż wobec bierności stron procesu, Sąd nie przeprowadził dowodu z przesłuchania stron. Umowy zawierane przez powoda są w istocie pozornymi umowami poręczenia zawieranymi dla obejścia prawa i ukrycia umowy przelewu wierzytelności przez wierzyciela zakładu opieki zdrowotnej jakim jest pozwany.

Dodatkowo wskazać należy, że umowa pozwanego z (...) Sp. z o.o. w W. zawierała postanowienia zakazujące zakaz przenoszenia wierzytelności w sposób określony w art. 876-887 k.c. bez zgody zamawiającego (§ 8 umowy z 27.03.2012 r.). Wbrew twierdzeniom pozwanego, zasada swobody umów umożliwia zawarcie takiego porozumienia w umowie cywilnoprawnej pomiędzy dwoma podmiotami i nie jest to sprzeczne z prawem. Zastrzeżenie takie czyni umowę tę bezskuteczną zgodnie z art. 63 § 1 k.c. do czasu wyrażenia zgody przez zamawiającego.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. Na koszty procesu poniesione przez pozwanego, których obowiązkiem zwrotu został obciążony powód złożyły się koszty zastępstwa procesowego w wysokości 3.600 zł zgodnie z § 2 w zw. z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu z dnia (DZ.U. z 2013 r. poz. 490) oraz opłata skarbową od złożenia pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.